

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Štefana Michálíka a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí konanom 26. septembra 2012 v Bratislave v trestnej veci proti obžalovanému **B. Š. spol.** pre obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. d/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák., sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. a iné, o návrhu obžalovaného I. H. na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por. takto

r o z h o d o l :

Trestná vec obžalovaného B. Š. a spol. vedená na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 1Tos/101/2012 a na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 2T/16/2011, sa týmto súdom **n e o d n í m a.**

O d ô v o d n e n i e

Na základe obžaloby Krajskej prokuratúry v Nitre zo 16. februára 2011, č. k. Kv 48/08-684, podanej na Okresný súd Nitra (v ten istý deň), sa na tomto súde pod sp. zn. 2T/16/2011, vedie trestné stíhanie proti obvinenému B. Š. a spol. pre obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. d/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák., sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák., na skutkovom základe uvedenom v obžalobe.

Od 17. septembra 2012 sa vec nachádza na Krajskom súde v Nitre v dôsledku sťažnosti obžalovaného H. proti uzneseniu okresného súdu zo 6. septembra 2012 pod sp. zn. 1Tos/101/2012.

Písomným podaním z 5. septembra 2012 vzniesol obžalovaný H. námietku zaujatosti voči všetkým sudcom tak Okresnému súde ako aj Krajskému súde v Nitre a požiadal o to,

aby bola daná trestná vec odňatá uvedeným súdom a prikázaná inému vecne príslušnému súdu v inom kraji Slovenskej republiky.

V odôvodnení uvedeného návrhu pritom poukázal v prvom rade na tú skutočnosť, že sa proti nemu vedú ešte ďalšie trestné konania a mali by byť spojené na spoločné konanie, pričom mal na srdci aj hospodárnosť konania, ďalej namietal zaujatosť všetkých sudcov tak Okresného ako aj Krajského súdu v Nitre, čo odôvodňoval domnienkou, že J. M. sa mal stretnúť s bližšie nemenovaným sudcom alebo sudkyňou niektorého súdu.

Dňa 24. septembra 2012 predložil príslušný spisový materiál Krajský súd v Nitre tunajšiemu súdu na rozhodnutie o vyššie uvedenom návrhu obžalovaného na odňatie a prikázanie veci, ktorého súčasťou sú aj písomné vyjadrenia sudcov dotknutého krajského i okresného súdu k ich (potenciálnej) zaujatosti v danej veci. Z vyjadrení sudcov – s výnimkou nepatrného množstva – (dlhodobá PN) pritom vyplýva, že tí obvineného ani poškodeného nepoznajú, nemajú žiadny pomer k veci a necítia sa byť zaujatí.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd najbližšie spoločne nadriadený krajským súdom Slovenskej republiky preskúmal podaný návrh (v tejto súvislosti je pritom potrebné podotknúť, že námietka zaujatosti smerujúca voči všetkým sudcom určitého súdu - tzv. „generálna námietka“ zaujatosti sa vlastne považuje za návrh v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por.) ako aj príslušný spisový materiál a dospel k záveru, že v danom prípade nie je daný dôvod na odňatie predmetnej trestnej veci Krajskému súdu v Nitre a Okresnému súdu Nitra a jej prikázanie inému súdu v inom kraji.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z **dôležitých dôvodov** môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Pod „dôležitými dôvodmi“ v zmysle vyššie citovaného ustanovenia treba podľa ustálenej súdnej praxe chápať predovšetkým dôvody, ktoré zabezpečujú neustranné a zákonné prerokovanie veci, náležité zistenie skutkového stavu potrebného na rozhodnutie, ako aj uplatnenie všetkých do úvahy prichádzajúcich základných zásad trestného konania.

Za takýto dôvod možno pritom považovať aj zistenie takých konkrétnych skutočností, ktoré pre svoju závažnosť môžu opodstatňovať vznik pochybností o nezáujatosti príslušného súdu, znamenajúcej napokon vylúčenie všetkých sudcov tohto súdu vrátane predsedu a podpredsedu z rozhodovania.

Pri úvahách, či sú v konkrétnom prípade dané dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci, treba hodnotiť všetky okolnosti odôvodňujúce takýto postup vo vzájomnej súvislosti a pri posudzovaní ich opodstatnenosti a závažnosti treba prihliadať aj na význam zákonných ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov.

Ústavným zákonom zo dňa 9. januára 1991, číslo 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd a tiež prijatím Ústavy Slovenskej republiky s účinnosťou od 1. októbra 1992 výrazne stúpol význam ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov. Vyplýva to z článku 38 ods. 1 Listiny a článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého - „**nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi**. Príslušnosť súdu ustanoví zákon“.

S ohľadom na uvedené je teda zrejmé, že sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezáujato a spravodlivo.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti poukazuje tiež i na ustanovenie § 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého je sudca pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných priet'ahov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom.

Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ,

u ktorého **možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre** jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

V zmysle súdnej praxe treba pritom pomerom k prejednávanej veci rozumieť najmä skutočnosť, že orgán uvedený v tomto ustanovení bol sám poškodený trestným činom, ktorého sa majú týkať procesné úkony, resp. ním boli poškodené jemu blízke osoby. Naproti tomu pomerom k osobám, ktorých sa úkon priamo týka a k ďalším osobám uvedeným v citovanom ustanovení sa rozumie, že je k uvedeným osobám najmä v pomere príbuzenskom, švagrovskom, druha a družky, prípadne vo vzťahu úzko priateľskom alebo nepriateľskom.

Pokiaľ ide potom o posudzovaný návrh, tak z jeho obsahu je zrejmé, že tento obžalovaný H. odôvodnil v podstate len svojimi nepodloženými domnienkami a konštrukciami.

Okrem uvedenej výhrady pritom obžalovaný neuviedol vo svojej žiadosti, okrem popisovaného neurčitého stretnutia ani voči jednému sudcovi okresného a krajského súdu žiadne také **konkrétne skutočnosti**, ktoré by boli spôsobilé vzbudiť podozrenie z nestranného, neobjektívneho alebo nezákonného rozhodovania v danej veci, pričom tieto nie sú ani obsahom predloženého spisového materiálu. Navyše z písomných vyjadrení sudcov uvedeného krajského a okresného súdu vyplýva, že tí obžalovaného ani poškodeného nepoznajú a vo veci sa necítia byť zaujatí.

Okolnosť, že senát okresného súdu v tomto prípade konal a rozhodoval v rozpore s názorom obvineného, nie je zákonným dôvodom na odňatie veci a jej prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa.

K odňatiu veci Okresnému súdu a Krajskému súdu v Nitre z dôvodu potreby vykonania spoločného konania Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza nasledovné:

Z ustanovenia § 18 ods. 1 Tr. por. je zrejmé, že o všetkých trestných činoch toho istého obvineného a proti všetkým obvineným, ktorých trestné činy spolu súvisia, sa **môže** vykonať spoločné konanie, ak to zrejme nebude brániť ukončeniu veci v primeranej

lehote. Z uvedeného vyplýva, že toto ustanovenie upravuje jednu výnimku z vykonania spoločného konania, t.j. spoločné konanie sa nevykoná, ak by to zrejme bránilo ukončeniu veci v primeranej lehote. Podľa názoru najvyššieho súdu v danom prípade je potrebné prihliadnuť na prekážku ukončenia veci v primeranej lehote, vzhľadom na štádium konania v jednotlivých veciach obžalovaného H..

Z dôvodov vyššie uvedených preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k takému záveru, že v danom prípade nie sú splnené zákonné podmienky na tzv. delegovanie veci inému krajskému súdu ani okresnému súdu v pôsobnosti iného kraja Slovenskej republiky v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por., nakoľko nie je daný žiadny dôležitý dôvod predpokladaný týmto zákonným ustanovením, v dôsledku ktorého by mohlo byť ohrozené nestranné a zákonné prejednanie uvedenej trestnej veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 26. septembra 2012

JUDr. Peter H a t a l a, v. r .
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová